

ET KOSTNICKÉ JISKRY Evangelický týdeník 28-29/2014

1. října 2014

ročník 99

cena: 13 Kč

*Průští číslo vyjde
8. října 2014*

Z obsahu

- * *Prosba o "Chléb náš
vezdejší" v různém pojetí
evangelia*
- * *Něco nad námi*

Poselství k 16. neděli po sv. Trojici

VYJÍT ZA HRADBY
ŽIDŮM 13,12-16

Hradby dříve sloužily převážně k tomu, aby uchránily město, pevnost, hrad před cizím vpádem. Dodávaly bezpečí a klid těm uvnitř. Člověk se tak necítil ohrožen vně-

ším okolím, měl pocit ochrany a bezpečí. Kdo se ocitne mimo hradby, dostává se do přímého nebezpečí nějakého útoku, který může přijít, ale také nemusí. Dnes takové opevnění už není potřeba, snad jen některé domy nám mohou připomínat opevněné hradby, aby snad nikdo zvědavě nenakukoval dovnitř a aby uvnitř bylo vše dobře ochráněné od potenciálního vnějšího nebezpečí. Přesto se dá říci, že každý disponujeme jakýmsi opevněním, které jsme si kolem sebe vytvořili. Naše pomyslné hradby jsou někdy hodně pevné, nikoho za ně nepustíme a sami je možná ani neopouštíme – je to náš klid, bezpečí, naše jistoty, pohodlí. Vyjít za hradby by znamenalo dát se všanc, nechat se ohrozit, nechat na sebe působit vnější vlivy, přijít o své pohodlí a bezpečí – zkratka „vyjít s holou kůží na trh“.

A to je právě to, k čemu nás vybízí

pisatel epístoly Židům - vyjděme za hradby - ovšem ne sami, ale spolu s Kristem, nesouce jeho potupu. Jak tomu rozumět? Víra, kterou jsme od Pána Boha přijali, nemá zůstat jen uvnitř nás, má se totiž projevit nějak i navenek. Jít tam, kde je mě potřeba, a nezůstávat jen tam, kde je to pohodlné a bezpečné. Možná to znamená i něco obětovat. Každopádně to znamená pohyb, akci a ne setrvávat zakonzervovaně na jednom bezpečném místě. Znamená to také se pro víru v Krista vystavit i posměchu, nepřijemným otázkám, odsouzení. Především to znamená jít spolu s ním a spolunést Kristův kříž až do konce svých dní. A znamená to také třeba vyjít ven z kostela spolu s Kristem a být s ním i mimo sakrální prostor.

Pavlína Lukášová,
farářka FS ČCE
v Hranicích

Octomilky

Známe je snad všichni. Sotva se urodí ovoce, objeví se z čistého nebe malinké, drobné mušky a dávají nepřestajně znát svůj zájem o ně. Množí se a množí, zato ovoce upadá, plesniví a nám ho zůstává méně a méně. Člověk si sice pomyslí, že to ovoce není jen pro něj, ale brzy jej veškerá „štědrost“ přejde. Nad úrodou, z níž se tak radoval, aby zaplakal. Když octomilky najdou uskladněné ovoce, je to pohroma. To bychom použili razantní chemickou obranu, nebo rezignovali a posléze vše vyhodili.

Letos se urodilo štědře, krajinu zalévaly hojné deště, a tak se daří jak ovoci, tak i jeho škůdcům. Nebo konzumentům? Přece i my tím, že do ovoce kousneme, jej vystavíme zkáze. Uvažujeme-li však tímto způsobem, daleko nedojdeme. Ovoce je tu k tomu, abychom ho jedli. Jenom? Ovoce rajsských stromů jíme, čteme v Genesis. Díky moc za to. Ovoce je výživné a zdraví prospěšné. Občas žasn timer, když držím v ruce krásný a chutný plod. Nemohu jaksi pochopit, že toto vyprodukovala ta hlína pod námi, to tvrdé dřevo, za přispění slunce a deště. A co toho ovoce je a jaké má rozmanité chutě, tvary a barvy! Není to zázrak? S vděčností pak musím pomyslet na Stvořitele. Tady je opravdu namístě si uvědomit, že „Někdo“ nás má rád. I pro ateisty. Mohli bychom jmenovat mnohé rostliny, zeleninu, květiny, léčivé byliny, řadu ořechů, semena i přírodu vůbec, mohli bychom toho připomenout vlastně mnohem více.

Vezmeme-li si však na mušku ovoce a ne mušku na ovoci, vidíme, že slouží nejen k potravě, ale i k pokračování života, k reprodukci. Ta chutná dužina skrývá v sobě jako poklad semínko, pecku či malá jádérka. Kdybychom semínko dali do půdy, za čas by vyrostl strom a s ním další plody. Teď však máme co dělat s octomilkami. A tak mnohé hospodyňky pilně kompotují, vaří marmelády, prosypávají cukrem, zavařují, sterilizují, suší. Snaží se ovoce uchránit před zkázou. V zimě si pak bude pochutnávat celá rodina.

Příroda a svět je jak veliký rébus. Obraz věcí přirozených bývá ukázkou skrytých věcí duchovních. Ne nadarmo je v Bibli tolik podobenství k našemu poučení. My lidé jsme v některých z nich připodobňování stromům nesoucím ovoce. Slysíme o zahradníkovi, který ještě naposledy okopal fíkovník, než jej, nezarodí-li, vytn e. Ani my bychom nebyli nadšeni, kdyby na ovocných stromech v naší zahradě bylo pouze listí. Nemůžeme se divit ani „nebeskému Sadaři“. Stejně zklamání bychom byli, kdyby naše ovoce bylo nedobré a trpké. I Bůh očekává dobré ovoce. Slysíme, že strom dobrý nese ovoce dobré a strom zlý ovoce zlé. Ať chceme, nebo nechceme, každý svým životem jistě ovoce přinášíme. Naše činy, naše slova, naše jednání, úmysly, usilování, skutky, to je naše ovoce. Mnohdy je to ovoce nedozrálé, trpké i kyselé. K tomu, aby se proměnilo v dobré a sladké, mu schází láska. Láska v nás a skrze nás. Hřejivé teplo lidských vztahů. Lásku působí Boží Duch a v Bibli máme označené dobré ovoce za ovoce Ducha svatého. Když je v létě nedostatek hřejivých slunečních paprsků, nestojí ani přirozené ovoce za nic. Slunce a teplo však dokáží divy. Zrání se přímo urychlí. V některých zahradnických příručkách se

Dokončení na str. 2

Víra důvěřuje Boží věrnosti

Když apoštol Pavel přišel na své druhé cestě do Athén, setkal se tam s filozofy stoického i epikurejského směru. Není divu, neboť Athény byly odedávna známy jako město filozofů. Narodil se tu největší starověký filosof Platón, který své rodné město vyznamenal tím, že v něm založil filosofickou školu „Akademii“, na níž studovat bylo nejvyšší ctí každého filosofa. Apoštol tam přišel kolem roku padesátého, aby i tam zvěstoval Ježíše Krista. O Platónově filosofii a náboženství si doplnil svůj obraz, když procházej e městem, narazil na oltář, věnovaný Neznámému bohu.

Město se oddávalo modlářství, stoci nebo epikurejci určovali vztah lidu k bohům na Olympu. Učili na ně nedbat, protože bohové sedí nehybně a nezajímají se o to, co se děje na zemi. Oba zmíněné filosofické směry jsou si podobné, „žijte šťastně a rozumně, smrt pro vás není, až přijde, nebudete o ní vědět.“ Stoický nebo božský klid se stal v naší české řeči obvyklým, srozumitelným vyjádřením. Apoštol Pavel by nám jej neschválil. Nic si z toho nedělal, že jej filosofové nazvali „nevzdělancem“ a Athéňanům kázal o Ježíši a zmrtvýchvstání. Filosofové se však s tím nespokojili a chtě-

li slyšet podrobněji, v čem to jeho učení je jiné než jejich. Odvedli ho na areopag, což bylo jejich řečníště, aby odtud promluvil. Pavel svolil, že nebude kázat. Promluvil několik slov k jejich náboženství:

„Athéňané, vidím, že jste v uctívání bohů velice horliví,“ a připomněl jim oltář neznámému bohu a pak vyložil svůj názor, že Bůh stvořil svět i člověka, nedává si však od lidí sloužit. Není daleko od žáného z nás, jsme jeho děti, jak někteří pohanští básníci napsali. To všechno byla doba neznalosti, Bůh ji prominul. Ale nyní ustanovil den, kdy

Dokončení na str. 2

AKTUÁLNĚ: DVĚ VÝSTAVY

Nechť se tvá moc, Bože, mocně prokazuje v tom, co pro nás konáš ze svého chrámu nad Jeruzalémem. Králové ti budou přinášet dary. Oboř se na tu divou zvěř v rákosí, na stádo turů mezi býčky národů, na toho, který se vrhá do bláta kvůli úlomku stříbra. Rozpraš národy válekychtivé!

(Žalm 68,29-31)

Sto let od vypuknutí První světové války. Výstava v Armádním muzeu Žižkov zachycuje začátek války, dobové oděvy, předměty, uniformy, ale především zbraně všeho druhu. Tuny železa upraveného lidským

umem k zabíjení druhých. Pro kluky lákavé, pro otce děsivé (pokud se v nich neotevíře něco z klukovského obdivu ještě nereflektujícího souvislosti). Vstup zdarma. Jinak vyznívá výstava První linie v holešovické galerii DOX, vstup 170,- Kč. I v tramvaji můžeme na ni čist upoutávky: „V roce 1914 začala Velká válka... a už nikdy neskončila.“ Po vstupu na nás nejdříve zapůsobí velké, odosobněné, pusté, technicky vyvedené zákopy z pytlů písku. A potom sledujeme na dvě desítky živých, barevných osudů konkrétních mužů, kteří z všedního života byli povoláni do zbraně. Vidět jejich fotografie, čist jejich životopisné údaje, z videí zaslechnout vzpomínání jejich potomků a v neposlední řadě vzít do ruky kopie knih jejich zápisků či dopisů z válečné cesty. Odloučení, bláto, hlad, strach, smrt, zoufalství, nesmyslnost války a utrpení rodin. Odcházím se silným zážitkem. Poslední, co jsem zahlédl, je citát Einsteina: „Ne, nevím, čím se bude válčit ve 3. světové válce, ale jsem si jist, že ve 4. to budou klacky a kameny...“ Po návratu domů ve vás ještě doznívá absurdita válčení. Ke kávě si otevřete noviny a čtete: Prezident Putin chrání zájmy své země. Bože, proč jsme nepoučitelni?

Pavel Kalus
(ze Zpravodaje pražského seniorátu)

Z církví doma i ve světě

PO REFERENDU VE SKOTSKU

Zprávy o skotském referendu uvádějí, že obrovský dav, shromážděný před skotským parlamentem bylo křesťanské shromáždění, které zpívalo duchovní písně a modlilo se za budoucnost Skotska. Deník Sun uvedl, že Alex Salmond (vůdce separatistů a předseda Skotské národní strany) a Alistair Darling (zastánce názoru, aby Skotsko zůstalo součástí Spojeného království) se modlili za jednotu při nedělních bohoslužbách. Vůdci strany Yes (Ano samostatnému Skotsku) a Better Together (Raději spolu) zapálili svíce, aby v katedrále sv. Jiljí v Edinburghu symbolizovali naději na shodu. Shromáždění vedl biskup John Chalmers, jehož kázání vyzývalo k uzdravení, kde bylo způsobeno zranění.

podle www.churchofengland.org, red. upraveno

NĚMEČTÍ MUSLIMOVÉ OHLÁSILI AKČNÍ DEN PROTI NENÁVISTI

Organizace německých muslimů ohlásily manifestace proti nenávisti. Akční den měl v pátek 19. září upozornit na projevy nepřátelství nejen proti muslimům, ale i proti křesťanům či židům. "Chceme dát najevo, že teroristé a zločinci nehovoří jménem islámu, že příkázání islámu pošlapávají a že pro vrahy a zločince v našich řadách, v našem náboženství není místo," prohlásil předseda Ústřední rady muslimů Aiman Mazyek. Podle serveru Spiegel Online se chtěli muslimové ve více než 2000 německých mešitách jasně distancovat od islamistické organizace Islámský stát (IS), která ovládá části severní Sýrie a Iráku. Podle představitelů německých muslimů jsou akce namířeny proti všem extremistům. "Jsem židem, stane-li se terčem útoku synagoga, křesťanem, jsou-li pronásledováni křesťané, jak je tomu například v Iráku. Jsem muslimem, když jsou odpalována výbušná zařízení u mešit," prohlásil Aiman Mazyek.

podle www.christnet.cz/ČTK

YMCA ORLOVÁ ZVE

Dovolují si vás pozvat na dvě připravované akce YMCA Orlová, ČCE Orlová a pěveckého sboru Keep Smiling Gospel Orlová: * Přednáška RNDr. Jiřího Grygara na téma: Co nám hvězdy řeknou a co nám už říci nemohou, v sobotu 4. 10. 2014 od 17.00 h ve výstavní síni Domu kultury města Orlová * Gospelový koncert účastníků gospelového workshopu pod vedením londýnského sbormistra a zpěváka Davida Daniela, v neděli 12. 10. 2014 od 16.30 h ve velkém sále Husova domu v Orlové 1 Vstupné na obě akce shodně 100,- Kč. Těšíme se na viděnou.

Štěpán Janča

Octomilky

Dokončení ze str. 1

uvádí, kolik rostlina potřebuje slunečných dní, aby ovoce dosáhlo plné kvality. Naproti tomu ovoce pro trh bývá často podtrženo a uměle dozrává. Chybějící slunce ale žádné umělé světlo nenahradí. Poznáme dobře ten rozdíl chutě ovoce ze supermarketů a vyzrálého ovoce ze zahrad. Také Bůh očekává ovoce dobré, ovoce Ducha svatého, ovoce lásky. Nepřeje si, aby ovoce nakonec končilo v koši na odpady. Známý moravský básník Otokar Březina v jedné své úvaze napsal: „Stromy v trýzni hmyzu pracovaly na sladkosti svého ovoce.“ Tuto větu jsem si před mnoha lety poznamenala a je pro mne stále moudrou směrovkou. Ano, strom se snaží a o ovoce usiluje i přes množství škůdců a dotěrného hmyzu. Po napadení housenkami znovu obroste, jen když onemocní nebo se předtím velkou úrodou vysílil, odpočívá. Ovšem pak, když je vyhráno a dobré ovoce je na světě, objeví se octomilky! Nedívme se; tam, kde je něco dobrého, musíme počítat s tím, že se objeví i nezvaný host. Dobré ovoce chce kazit, vyvolat jeho hnítí, zničit jeho výživnou hodnotu. Použít je jen pro svůj záměr. V duchovní oblasti je to Nepřítel náš i Boží. Působí rozklad, plísně, mění dobré v nedobré. Má různé podoby. I malé lištičky nadělaly škody ve vini-ci, nejen octomilky. A tak i naše hlavy nebývají ušetřeny. Útočí na ně roje negativních zpráv, rozsévá se chaos, spory, strach, nenávisť, lež i zloba. Škodliviny, jež se snaží zakořenit v naší mysli a ovládnout ji. Pak bychom se začali kazit i my. Jestliže je budeme šířit, začnou se množit jako ty octomilky. V dnešním světě je pravda považována za relativní. Každému názoru - i tomu špatnému - je přisuzována stejná vypovídající hodnota. Mnohdy je těžké odlišit lež od pravdy a pravdu od lži. Poznat, co je černé a co bílé, držet se světla a ne tmy. I zde nám Boží slovo přichází na pomoc a dává skvělou radu: Po ovoci poznáte je. Případá mi, že i celá zeměkoule se podobá lahodnému dozrávajícímu jablku. Jsou na něm chutná a lákavá místa, která přece octomilky nemohou jen tak vynechat. Slyšíme o mnohých ekologických pohromách, skutečných bojích i válkách, jejich obětech, o katastrofách způsobených bezohledným technokratickým přístupem. Mnohá dříve pokojná místa se mění v spálenou zem. Jak jen ten svět konzervovat, aby se uchoval zdravý? Ochrana konzervativních hodnot je docela trefným slovem. Jejich dodržování se zdá být východiskem. Pracujme na sladkosti svého ovoce, budme bdělí a vzdorujme octomilkám.

Marie Plotěná

Víra důvěřuje Boží věrnosti

Dokončení ze str. 1

bude soudit celý svět skrze jednoho muže, kterého k tomu určil a toho také vzkřísil z mrtvých. Odpovědí mu byl posměch nebo zdvořilejší odmítnutí: „Poslechneme si tě až někdy jindy.“ A přece na toto Pavlovo exposé někteří uvěřili. O Boží věrnosti u těchto bohů nelze ani pomyslet. Věrný je ten Bůh, jenž stvořil člověka ke svému obrazu. Chce mít protějšek, s nímž může mluvit a projevovat mu svou vůli, ale především svou lásku – a té zůstal věrný i tehdy, když se člověk od něho odvrátil a šel svou cestou za svým neštěstím a ztrátou své důstojnosti až k vyznání: „Už nejsem hoden nazývat se tvým synem.“ Tak zní ve zkratce příběh každého z nás, můj i tvůj. Kdo to nechce uznat, bude na písku své ztracené důstojnosti stavět svůj dům. Naopak šťastně se povede tomu, kdo přijme odpuštění a s ním důkaz Boží věrnosti: Nový oděv a prsten na ruku a obuv na nohy, aby začal žít a veselit se s anděly a s novými bratry a sestrami stejného údělu. Podobně jako tento novozákonní příběh i proroci Starého zákona připomínali lidu Izraele, že mohou přijít o své výjimečné postavení,

Zápas

Co se to stalo oné noci na břehu říčky Jabok? Na zápasišti, které nazval Fanuel, což znamená „Boží tvář“? Až dosud Jákob obratně vyvázl. Se vším, co měl z Pádan, kdesi za horním Eufratem, se dostal na palestinské pomezí. V Hospodinu má zastání. Rozezlený tchán Lában, když ho na hoře Galád dohoní, by mu právem patrona rodiny nejspíš sebral, co si u něho za léta vysloužil. V noci před střetnutím však má sen: „Varuj se mluvit s Jákobem jinak než přátelsky.“ (Gn 31, 22) Když pak ráno v Jákobově ležení nenajde své magické instrumenty, modly, které mu Ráchel na pouť plnou nebezpečí, jako masivní záruku přízně svatosti, sebrala, končí svou ozbrojenou akci proti mazanému zeti smlouvou pokoje. Co však bude dál? Z hory Seir se s kavalkádou čtyř set blíží Ezau a na Jákoba, jako kostlivec ze skříně, vypadne minulost. Po dvaceti letech živě vyvstane nenávisť, kterou vzbudil a před níž utíká: „Přiblíží se léta smutku otce mého a zabiju Jákoba, bratra svého,“ nechal se slyšet Ezau. Ochrání ho Bůh i tentokrát? Zastane se soudce vši země strany s obtížným svědomím? Jákob se bojí. Ráchel vyndala modly zpod velbloudího sedla. Strachují se o živobytí, o rodinu, o majetek. Vžívají se po svém do bratrova myšlení, do možných přání beduína, bojovníka pouště, a činí opatření, jimiž snad zmírní první nápor hněvu: Do cesty vstříc mu připraví několikery dar a napřed jde houf těch méně milovaných... Nezbyvá než bezmocně čekat: Jak zoufale málo mohli podniknout. Se soumrakem rostou pochybnosti, zděšení z blížící se zkázy. Padá noc. Bože můj, čeho se chopit? Tvých slibů otcům? Ach ano, přišel jsem s prázdnou, a teď mám dva houfy. Tak jsi při mně stál... Vysvobod' mne. Však jsi to řekl... S kým se tu pouští do křížku jakoby

varovali je a když nebyli vyslyšeni, zazněly z úst proroka Boží soudy (Jr 33,9-26). Nebyl to však hněv na nevěrný lid, který ovládl Boha, nýbrž jeho soucit. Bůh by měl svého mladšího zlotřilého syna zatratit a odevzdat peklu, protože však chce jeho dobro, věčné a nezměnitelné, musí svou milostí hříšníka měnit, obrátit ho, změnit jeho mysl a zachránit ho. Na jedné straně je Boží svatost, která chce dobro, na druhé straně je soucit a láska. Jak se má Bůh rozhodnout? Víra, která důvěřuje Boží věrnosti, vsází na lásku, která rozhoduje o konečném verdiktu nad hříšníkem. Vraťme se ještě k pohanským bohům, kteří se nezajímají o to, co se děje na zemi. Žádná změna na zemi nepřivolá jejich pozornost, natož zásah. Mladší syn z Ježíšova podobenství se ocitl po všech svých omylech a pádech na konci své cesty a zvažuje, zda je pro něho nějaká možnost zachrany. A právě tehdy je mlčící nehybné nebe hrozbou, že hříšník nemá východisko ze své strašlivé nouze a ze svého provinění. Nemá nic a nikoho ku pomoci. Ta hodina zoufalství může dobře skončit v jediném případě: rozpo-

Gn 32,9–13

s nárokem dědic požehnání? Z temnoty pojednou proti němu povstává, jak se jen Hospodin může postavit svému stvoření, a dotírá. Co chce? Oč s Jákobem zápasí? Jde o život? Ano, o poznání živého Boha proti aramejsko-babylonské jákovovštině z Cháran, proti vypočítavému, lukrativnímu božstvu pohody a zabezpečení, jak vnímá Hospodina. A hledíme, nepřemožen celou noc zápasí. Brání se? Tento požehnaný Izákův? Trvá na dosavadním? Na svém? Zde stojím a nemohu jinak? Až přijde úder a bolest ochromí tohoto věčného poutníka za stády, aby vždycky věděl, že to nebyl a není pouhý sen. „Pusť mne, svítá... Pusť mne a nech to být,“ nabízí ten, co si začal, jakousi remízou, kompromis, „zůstaň si tedy jak chceš, v živobytí své časnosti po svém, když se o to tolik rveš, zůstaň, jak jsi..., pusť mne!“ A vtom se role obrátí: „Ne! Nepustím tě. Nepustím tě ve zlém. Neodejdeš jako protivník!“ Pochopil Jákob, nepřemožen v tom, co má a na čem svobodně trvá, že s tím nevystačí? Že odtud už nemůže jen tak dál? „Nenechám toho,“ drží muže v klinči, „nepustím tě, jedině když mi k tomu požehnáš.“ Ví, co chce? Dochází mu, že k ochraně jeho človeciny přibude milost prozření a ne vždycky vítaného světla? TVÁŘ - pozornost Boží, že neprakticky upoutá jeho pohled a dostane ho nad věc nevysvětlitelným, nezdůvodnitelným, ba pro mnohé pošetílým pokojem? Řekl mu: „Nebude více jméno tvé Jákob („Lstivý“ – ten, co za patu chytá), ale Izrael. Statečně sis počínal vůči Bohu i lidem a přemohl...“ Tak mu zjevil smysl i věčné téma a poslání: Bojovník Boží? Vždy na Boží straně? Sotva. Spíše navždy připomenutí, že „BOJOVNÍK JE BŮH“. Ezau? Jáko-be, tvá noční můra a děs? Dávno ru-

mene-li se, že má Otce v nebesích, který je věrný svým dětem, zvláště těm, které zbloudily svou vinou, nepozorností a také zvědavostí okusit zakázaného ovoce (vzpomeňte si, jak jste pobloudili z pravé cesty) – a je připraven vyjít vstříc svému dítěti a ve své náruči ho upokojit svým odpuštěním. Navzdory hříšným příběhům, navzdory hříchu, Bůh uskutečňuje svůj plán se svým stvořením, mluví s ním, když hříšník dospěl tak, že Bohu důvěřuje a věří v jeho věrnost. Tato věrnost dostala v situaci, že stále ještě nenastal den Božího soudu, podobu trpělivosti. Boží soucit udělil celému lidskému rodu lhůtu, aby v ní dostal poslední šanci k pokání a obrácení. Této šance využíváme správně, když ji chápeme jako připomenutí Boží svatosti. Ta stále bude platit. Odmítne lehkomyslníka, který nechce myslet na obrácení, avšak zadrží ruku zoufalce. Tu se vynořuje náš Pán Ježíš Kristus, který hříšníkům během svého života a zvláště na kříži potvrdil Boží věrnost a shovívavost. Co jiného by mohlo rozradostnit srdce nás, hříšníků, než toto evangelium.

Josef Veselý

Gn 32,22–31

kou mávnul nad tím dětinstvím. Čeho se bojíš? Předvede ti, že je to on, komu se vede líp. Tvůj vyzyvatel je jinde: „Bůh bojuje“ proti tobě o tebe. Chce pro tebe víc. Víc než s čím a jaký přichází z Pádan Aram. Víc než kdy budeš mít na cestě plné dramatu a zvratů, o víc s tebou zápasí Bůh Abrahamův a Izákův. IZRAEL, to jméno ponese lid, jehož se ON zastává. Kolikrát poztrácí statečnost a svobodu, odkaz patriarchovy rovnováhy časného předvěčným. Sklouznou do jákovovštiny, s Hospodinem jaksi po ruce, v tísní, jen podle potřeby, když se to hodí, a kulhají. Dokonce na obě strany mezi bohem Bálem a Bohem Hospodinem (1 Kr 18, 21). Tak se mi jednoznačně představ, Bože! „Oznam mi, prosím, jméno své.“ Ano, Aramejka Ráchel vyzývá otcovy bohy jménem... „Proč se ptáš na mé jméno?“ řekl. „Odpověz si, proč to všecko!“ A dal mu tu požehnání: Stráž, ochranu, světlo své TVÁŘE a pozornosti, vztah, obecenství se Silným Nejvyšším. JMÉNO smlčí. Ani po staletích mojížšovské JSEM není přece jméno. Zůstane skryto do času, kdy panna, dcera Sionská, porodí Syna s knížectvím na rameni: Dítě IMMANUEL, „S námi Bůh“, jak ho uviděl prorok (Iz 7, 14; 9, 6). Víme, že přišel. A víme o chvíli, kdy se modlí s učedníky: „Otče, oznámil jsem jméno tvé lidem, které jsi mi dal ze světa. Tvoji byli a mně jsi je dal a řeč tvou zachovali...“ Vzápětí bude vydán. Oboří se na něj a zboří se jákovovská, beztak ustavičně ztrácená rovnováha, „dal - má dáti“ ono „něco za něco“, zhroutí se balanc Staré smlouvy, jak si myslí Izrael, ve chvíli, kdy náš Jákob Syna člověka, muže bolesti, v onom svém potýkání s Bohem strašlivě usmrtí. Je dobojováno na zápasišti Fanuel. V boji o nás, námi týrán, je zabit... *Dokončení na str. 3*

Nebojím se odlišnosti, bojím se násilí

Článek Zuzany Durajové z Ligy lidských práv a Marka Čaňka z Multikulturního centra Praha je nadepsán „Šátek odhaluje náš strach z odlišnosti" (Lidové noviny 5. září). Nejsem si jist, zda název nedodal redaktor Lidových novin, to se z dobrých důvodů občas stává. Nicméně obsah článků odpovídá titulku. Zavádějící je titul ek, zavádějící je i článek.

Odlišnosti se nebojím. Posilování muslimské komunity se bojím, a nestydím se za to.

Vůbec mi nevadí indické sárí, do něhož se odívají hinduisté. Nevadí mi žluté pláště buddhistů. Nevadí mi barva pleti. Nevadí mi ani pan-káči. Zkrátka: Nevadí mi odlišnost. Hlavní nedostatek článku je, že se snaží odpůrcům muslimských šátků podsunout postoje a motivy, které nemají, a nechává zcela stranou obavy, které - dle mého názoru právem - mají. Autoři české společnosti doporučují, aby si „ujasnila, jestli je součástí národní identity předepisování lidem, jak se mají odívat". Chtěl bych autory ujistit, že v tom má česká společnost jasno. Autoři pokračují: „Jestli nám to nevadí u jeptišek či Židů, otázka, kterou bychom se měli zabývat, je, proč nám to vadí právě u muslimů.". A domnívají se, že je to „strach z odlišnosti". Pokud by to byl ale strach z odlišnosti, proč nám nevadí ty jeptišky a ti Židé? Ti jsou přece také odlišní! Autoři zde vyvracejí sami sebe.

Pojďme se tedy zabývat tím, proč

nám to vadí právě u muslimů. Pokusme se zodpovědět otázku, kterou kladou sami autoři.

Česká společnost sice nemá vlastní zkušenost s početnou muslimskou menšinou, ale z médií dobře ví, jakou zkušenost s ní mají Francouzi, Britové, Holanďané a jiní. Ostatně autoři to dobře vědí, proto se preventivně ohrazují proti „zjednodušujícímu rovnítku mezi islámem a násilnými nepokoji". Takové rovnítko jistě je zjednodušující, nicméně ani autoři nemohou popřít, že tam, kde je silná muslimská menšina, souhlasí nezanedbatelná část této menšiny s násilným šířením islámu, trestem smrti za odpadlictví, o nucených sňatcích a vraždách ze cti ani nemluvě. Stovky těchto na Západě narozených muslimů nyní odcházejí bojovat do Iráku a Sýrie a vlády evropských států s výraznou muslimskou menšinou vědí, že mají vážný problém. Pokud se nebojíme jeptišek a Židů, pak proto, že nám ani nepatrná menšina z nich nevyhrožuje džihádem. Z tohoto hlediska nejde o odlišnost, ale o islám. Moje hlavní námitka proti autorům článku je ta, že toto vlastně dobře vědí, ale podsouvají nám zpátečnictví a netoleranci pouhé „odlišnosti". Knížecí rady, co by si měla česká společnost ujasnit, jsou zcela vedle. Aby bylo jasno: Já osobně nemám na hidžáb silný názor. Nemyslím si, že integrace muslimů dosáhneme tím, že jim předepíšeme, jak se mají oblékat. Spíše bychom měli hledat odpovědi na otázky, zda se musli-

mové sem přicházející vůbec integrovat chtějí, a zda můžeme nějakým způsobem rozlišit ty, kteří chtějí, a ty, kteří nechťejí. Naše společnost si uvědomuje, že nejsme schopni ani být jen začít řešit integraci Romů, kteří jsou nám kulturně a světonázorově mnohem blíže, a správně tuší, že s problémem, s nímž si nevědí rady Francouzi a Britové, si při současném stavu sotva poradíme my. Proto se instinktivně brání. Neříkejme tomu ale „strach z odlišnosti". Je to strach ze vzniku uzavřených komunit, kam se ani policie neodváží - strach z takových jevů, jako je znásilňování mladých dívek, proti němuž se městští radní severoanglického Rotherhamu neozvali, protože se báli, že budou obviněni z rasismu.

Autoři píší, že se snaží, aby školy „vnímaly odlišnost jako pozitivní". Odlišnost přece sama o sobě není ani pozitivní, ani negativní. Školy by jistě měly na jedné straně věst k toleranci, na druhé straně ale mohou stanovit své interní předpisy. Pokud se příkrývka hlavy ocitla ve školním řádu mezi zakázanými věcmi, pak to jistě nebylo na základě předpokladu, že jednou se na školu přihlásí věřící muslimka. Je-li od většinové společnosti vyžadována tolerance, mohla by být od menšin očekávána snaha dát nějakým způsobem najevo, že o integraci skutečně stojí. Pokud ne, popřejme muslimkám vše dobré a doporučme jim studium v některé muslimské zemi.

Dan Drápal

Zápas

Dokončení ze str. 1

Avšak přichází nám nocí do cesty živý, ježto byl mrtvý a hle, živý je na věky věků, aby každý, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. ON má klíče pekla i smrti, a téma otvírá: Zůstaneš nad svým mrtvým, nad sebou, svůj a sám? Anebo se chopíš toho zázraku? Je to absurdní a k nevěře, ale se vzkříšenou svojí obětí, s oslaveným Kristem, už ne sám svůj, můžeš do náruče Otco-

vy: Skrze ukřižovaného CESTOU PRAVDY K ŽIVOTU.

„Soli Deo existential!“ popsal ten styl profesor Starého zákona, Slavomil Daněk. „Samému Bohu existovat!“ Jemu svěř drama každé své životní situace! Toť smysl a cíl Boží smlouvy s člověkem. To je zvěst evangelia od počátku naší ošidné časnosti a smysl křtu v jeho jméno, jako Boží záchranné akce za dnů Noe (1 P 3,21).

Gn 32,9–13 Gn 32,22–31

Pokořme se tváří v tvář golgotskému svědectví pravdě: pravdě člověka, co že jsme zač a jak nepravděpodobný je Bůh. ON nás přemůže a změní. Vzejde nám slunce Kristova vzkříšení a my v jeho Duchu zvoláme Abba, Otče. Před svými dětmi se Otec neskrývá. Svým Duchem nás zmocňuje k pravému poznání a činění své vůle (Ř 8,14–16). Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Odpuštění

Odpustit znamená zcela opustit, pustit a nechat odejít. Již se k tomu nikdy nevracet. Opakem toho je zadržet. Nemusíme být ani teology a můžeme si jednoduše hrát jen tak s předločkami. Na naši cestě můžeme jít „k“ nebo „do“, anebo „od“. Od toho je slovo „odpuštěn“. Často si zpřítomňujeme svá minulá jednání, co jsme sami udělali v minulosti. Totéž vracíme u druhých. Některé evangelické křesťany může provokovat kříž s tělem v tradici jedné velké západní církve, krucifix, který do křesťanské ikonografie vnesla františkánská mystika. Zmučené tělo na kříži, které kdysi v bavorských školách uvolnilo lavinu nevole, připomněl Anselm Grün ve své knížce Kříž. Pro mnohé katolické rodiče v Bavorsku kříž s korpusem působil až strašidelně a mnozí jej chtěli z bavorských škol odstranit, protože by bylo esteticky nevhodné, aby se na takový výjev děti stále dívaly. A nám, některým evangelikům, zmučené tělo na kříži připomíná neustálou smrt z utrpení, která neskončila. V jistém pohledu může kříž s tělem vyjádřit obraz našeho neodpuštění, že jsme někoho navždy „ukřižovali“ a necháme jej takto a v tom stále „viset“. Má být „léto milostivé“. Cesta k nápravě druhého člověka vede jediné skrze lásku, která druhému otevírá cestu ke světlu. Odpuštění vytváří přijetí. Tak to zpodobňuje a ukazuje Ježíš, když na bohatého v jeho nevědomosti „s láskou pohleděl“ (Mk 10,21). Copak se po takové „proceduře“ asi stane s druhým člověkem? Bohatému muži z evangelia se cesta do světla věčného života sice neotevřela, ale jaké to bude s hříšníky a provinilci? Odpuštění je velmi důležité. Věříme v moc a sílu odpuštění? Anebo máme strach?

Odpouštět máme. Děláme to i sami u sebe, že si některé věci prostě odpustíme. V odpuštění máme jít až tak daleko, že máme odpustit i Bohu za všechno těžké, co nečekaně přišlo a vymyká se našemu chápání. Odpouštějme i druhým, protože to je jediná cesta, jak dojít k uzdravení sebe i celé společnosti. Právě církve mají působit tím uzdravujícím lékem. Často je to ale opačně: v církvi jsme sevrění kádrováním, moralismem, neodpuštěním a zákulisní „šuškandou“. Nechceme a nemáme se šírat uvnitř sebe ani mezi sebou. Je odpuštění. My už máme důvod odpouštět. A při tom rádi radostně zazpíváme Žalm 32 z evangelického zpěvníku: Blahoslavený, komu odpuštěno

Otto Miklík

NAD BIBLÍ

K otázce věčného života: O čem svědčí Nový zákon?

PRŮZKUM VÝRAZU "ŽIVOT VĚČNÝ" V NOVÉM ZÁKONĚ

III. Život věčný podle apoštolských listů.

Výraz *zóe aiónios* shledáváme především v listech apoštola Pavla. Také on navázal na tradiční židovskou víru, kterou však spojil s Boží milostí zjevenou v Ježíši Kristu. Již na první misijní cestě prohlašuje židovským posluchačům v Pisidské Antiochii, kteří odmítají tuto novou zvěst, že "sami sebe odsuzují k ztrátě věčného života" (Sk 13,46). A naopak, přítomné pohany, "kteří velebili toto slovo Páně a uvěřili," označuje jako "vyvolené k věčnému životu" (Sk 13,48).

Pavlovo pojetí věčného života, které probereme v novozákonním pořadí jeho listů, je podmíněno situací a okolnostmi života ve sborech, kam své listy adresuje. To se týká zvláště římského sboru. Začíná odkazem na nutnost setrvat v životě z víry: "Bůh odplatí každému podle jeho skutků. Těm, kteří vytrvalostí v dobrém jednání hledají nepomíjející slávu a čest, dá život věčný" (Ř 2,6-7; "Ještě mnohem víc se rozhojnila milost... aby vládla spravedlnost a přinášela věčný život skrze Ježíše Krista, našeho Pána" (Ř 2,20-21). Podíl na věčném životě z Boží milosti spojuje Pavel přímo s Kristem: "Ti, kteří přijímají hojnost milosti a darované spravedlnosti, budou vládnout v životě věčném skrze jednoho jediného, Ježíše Krista" (Ř 5,17); "Mnohem více se rozhojnila milost... aby přinášela věčný život skrze Ježíše Krista, našeho Pána" (Ř 5,20-21); "Když jste byli vysvobozeni od hříchu a stali se služebníky Božími, máte z toho užitek, totiž posvěcení, a čeká vás život věčný. Mzdou hříchu je smrt, ale darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu"(Ř 6,22-23). V Listě do Korintu zní povzdech: "Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí" (1 K 15,19). V listě Galatským: "Kdo zasévá pro své sobectví (tělo), sklídí zánik, kdo však zasévá pro Ducha, sklídí život věčný" (Ga 6,8). V listě Timoteovi čteme osobní vyznání: "Ježíš Kristus právě na mně ukázal všechnu svou shovívavost jako příklad pro ty, kteří v něho uvěří a tak dosáhnou věčného života"(1 Tm 1,16). A povzbuzení: "Bojuj dobrý boj víry, abys dosáhl věčného života, k němuž jsi byl povolán a přihlásil se dobrým vyznáním před mnoha svědky" (1 Tm 6,12). V 2.Listě Timoteovi je věčný život pojat jako nedílná část evangelia: "Ježíš Kristus zlomil moc smrti a zjevil nepomíjející život v evangeliu" (2 Tm 1,10). V úvodu Listu Titovi pojímá Pavel věčný život jako poznání Boží pravdy zaslíbené před věky: "Přivádět Boží vyvolené k víře a k poznání pravdy našeho náboženství, aby měli naději na věčný život, ježž slíbil pravdomluvný Bůh před věky" (Tt 1,1b-2). V závěru Judova listu čteme povzbuzení pro čtenáře vystavené posměchu pochybovačů o novém příchodu Páně: "Ale vy, milovaní, budujte svůj život na přesvaté víře,...uchovejte se v lásce Boží a očekávejte milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista k věčnému životu" (Ju 1,20-21).

V těchto uvedených citacích shledáváme, že se i na apoštolské listy vztahují Ježíšova slova podle evangelisty Lukáše: "Vám je dáno znáti tajemství Božího království" (L 8,10). To znamená, že jeho začátek nastal již v tomto věku příchodem Ježíše Krista jako Krále. A s ním začíná již nyní i věčný život.

Také v apoštolských listech jsou vedle výrazu "život věčný" různé paralelní představy, jako příklady a eschatologické nápovědi, které zde také doplňme: "Jsme spoludědici Kristovi" (Ř 8,17); "Jestliže jsme spolu s Kristem zemřeli, věříme, že spolu s ním budeme také žít" (Ř 6,8). "Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však užříme tváří v tvář" (1 K 13,2); "Co je zaseto jako pomíjitelné, vstává jako nepomíjitelné" (1 K 15,42-43); "Ne všichni zemřeme, ale všichni budeme proměněni, ...mrtví budou vzkříšeni k nepomíjitelnosti" (1 K 15,51-52); "Nehledíme k viditelnému, nýbrž k neviditelnému. Viditelné je dočasné, neviditelné však věčné" (2 K 4,18). "Čeká nás příbytek od Boha, věčný dům v nebesích, který nebyl zbudován rukama" (2 K 5,1). "Nechceme, aby z nás bylo svlečeno naše pozemské tělo, nýbrž aby přes ně bylo oblečeno nebeské, aby to, co je smrtelné, bylo pohlčeno životem" (2 K 5,4). "Naše občanství je v nebesích, odkud očekáváme Spasitele, Pána Ježíše Krista. On promění tělo naší poníženosti v podobu těla své slávy silou, kterou je mocen všechno si podmaniti" (Fp 3,20-21). "Věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu" (1 Te 4,13-18). "Vstup do Božího odpočínutí" (Žd 4,1). "Bohatství lepší a trvalé (v nebi)" (Žd 10,34;11,35). "Vavřín života, ježž Pán zaslíbil těm, kdo ho milují" (Jk 1,12). "Dědictví nehynoucí, připravené v nebesích" (1 Pt 1,4); "Povolání k věčné slávě Boží v Kristu" (1 Pt 5,10); "Široce otevřený přístup do věčného království našeho Pána a Spasitele" (2 Pt 1,11).

I z této bohaté nabídky apoštolských představ jako nápovědí o věčném životě můžeme usuzovat, že nejde o časové pokračování dosavadního života, ale o nový rozměr a kvalitu další existence v plné Boží blízkosti. A že půjde o "něco lepšího" než zakoušíme v pozemském životě, tak jak to pro nás zamýšlí Bůh (Žd 11,40).

Poslední kniha Nového zákona, Zjevení Janovo, používá mezi apokalyptickými vizemi i další nové metafory o věčném životě: "věnec života" (Zj 2,10) "svatba Beránkova" (Zj 19,9), "nové nebe a nová země", až i "nový Jeruzalém", kdy "Bůh bude přebývat uprostřed lidí, ...a smrti již nebude - neboť co bylo, pominulo" (Zj 21,1-4).

Jiří J. Otter

Veselka plná kamenů

„To musela být nějaká divná svatba“, mohlo by napadnout laskavého čtenáře. „Ty kameny tam věru nese-dí, že by snad naštvání hosté ...?“ Inu, zmíním-li někomu Veselku a není znalý situace, hned se ptá na svatbu. Proto jsem si pohrála s tou divnou myšlenkou! Ovšem Veselka je osada u Vimperka, obydlená hlavně chalupáři a chataři. No a jedna pěkná chaloupka patří od let devadesátých Evan-gelické církvi metodistické. V roce 1995 jsme sem přijeli jakožto skupinka zrakově postižených a průvodců. Chalupa mi byla od první chvíle milá. Diakonie ČCE, středisko pro zrakově postižené, se od té doby stává zárukou těchto pří-jemných pobytů. Ovšem zde ani tak nejde o instituci jako o dobré lidi. Někdejší ředitelka a dodnes obětavá pracovnice Stře-diska sestra Jana Červenáková udě-lala mnoho pro dobré naladění kaž-dého z těch týdnů postupně se vše-mi členy své rodiny. Nejstarší dcera Míša jezdí dodnes a část svých stu-dentských prázdnin zde obětavě trá-vívali i její mladší sourozenci, než založili rodiny. Průvodců bylo víc od mládeže až po lidi v důchodo-vém věku.

Co nám zvěstuje biblická apokalyptika

Slova „apokalypsa“ a „apokalyptický“ jsou dnes běžně užívána jako synonyma slov „děs“, „hrůza“ a „děsný“, „hrozný“. Přitom tato slova převzatá z řečtiny mají zcela jiný původní význam: „zjevení“ či „odha-lení“ a zjevující“ či „odhalující“. Jak došlo k posunu jejich významu? Součástí apokalyptických textů totiž bývá zpravidla líčení hrůz, bizarní obrazy válek, katastrof nebo utrpení, které mají přijít. To zřejmě přispělo k onomu posunutí význa-mu. Ale ona líčení netvoří vlastní náplň a smysl apokalyptiky, zejména té biblické. Ve Starém zákoně nacházíme apokalyptické prvky a oddílů v některých prorockých kni-hách (Iz, Ez, Jl, Za) a v některých Žalmech, celou apokalyptickou knihou je Daniel. Jako literární žánr našla apokalyptika své místo v židovstvu v dobách, kdy na ně těžce doléhala nadoláda Seleukovců (od 3. stol. př. Kr.), která je chtěla zcela vykořenit a zdecimovat. Boží věrní trpěli, ale nevstá-vali noví proroci, kteří by lid povzbuzovali a ukazovali mu cestu. Tu přicházeli zvě-stovatelé, kterým zvěst Zákona a dřívějších proroků otevřela oči k pohledu ze zorného úhlu věčnosti a odhalila, že Zákon a zvěst minulých proroků nejsou mrtvým histo-rickým sdělením, ale živým slovem i pro současnost. Tlumočí zvěst zpravidla pod jménem některého z dávných praotců nebo jiných významných předků. Pomocí histo-rických vyprávění, číselných údajů i bizar-

Od onoho roku 1995 už se těch let-ních pobytů s duchovní a turistickou náplní dá napočítat do třiceti, větši-nu let se pořádaly dva. Roky běží, mění se věkové složení účastníků, jichž bylo nejméně šest a nejvíc kolem dvaceti, jak komu kdy čas a jiné možnosti dovolí. S manže-lem, oba zcela nevidomí, jsme při skoro každé cestě na Veselku s ochotnými přáteli zvládli i Boubín, ale je zde i řada jiných možností pro-jít se či proběhnout. A jsem dlužna zmínit i druhou půlku názvu článku: Kameny v Gilgálu, jež měly Izrael-cům připomínat přejítí Jordánu. 4. kapitola knihy Jozue. Kámen, který měl pod hlavou (nebo v hlavách) Jákob - Genesis 28. Drahé kameny na stavbu stánku v Exodu 28. Pět kamínků v pastýřské torbě Davi-dově, 1. Samuelova 17. Odvalený kámen, Marek 16. Nakonec Živé kameny, 1. Petrova 2,1-10 a Židům 1 Že by inspirace pro zamyšlení nad Biblí za dlouhých zimních večerů? Rozhodně doporučuji. Bude sice chybět zasvěcený výklad teologa, ale i tak všechny ty texty stojí za zamyšlení, pro důkladnější písmáky

pak chopení se Konkordance či Bib-lického slovníku. Ovšem my jsme na Veselce svého vykladače měli. Po večeri se pravidelně scházíme a vedení bratrem Červenákem probíráme tu či onu biblickou knihu nebo její část. A na pobytu, letošním druhém, jehož jsme se s manželem účastnili, došlo právě na ony kameny. Mám v rukou text v Braillově pís-mu, k němuž se mohu vracet. V po-čítači lze mít celou Bibli i tu Konkordanci či slovník, ale text ke čtení, to je něco jiného. Ti, kdo vidí, ale ne zcela dokonale, mohou mít text ve zvětšeném písmu. Říká se, že kamení je mrtvé, ale tohle dostalo příležitost k nám promluvit! Bratr Červenák, ještě nedávno super-intendent ECM, to je nejen skvělý vykladač písma a kazatel, ale na Veselce jsme v něm vždy měli ochot-ného šoféra, průvodce, obětavého pomocníka manželky-šéfkuchařky, zkrátka, jak kdysi řekla jedna zná-má: „ten člověk se objeví vždycky tam, kde je třeba.“ Dalo by se ještě mnoho psát o klidné náladě té krásné samoty zvané Ve-selka, o opravdovém šumění šu-mavských lesů nebo o lišce, která nám štěkotem jednou večer dala dobrou noc, ale je nutnost rozloučit se, nechat doznít vzpomínky. S vděčností za všechny ty příjemné týdny, ale i se slibem, že o Středisku zas něco napíše

Eva Budzáková

Inzerce

V KLIDNÉ ČÁSTI CENTRA DOBRŘÍŠE nabízím přízemní byt 3+1 v RD, cca 80m², zahrada. Hledám zá-jemce o dlouhodobý pronájem a o aktivní členství v místním sboru. Nájem 6500,-/měsíc plus zálohy na energie a vodné. Informace u faráře Samuela Hejzlara, tel: 603578108 e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 11

Pozvánky

13. ROČNÍK KONFERENCE RODIN Ve dnech 25. - 27. října 2014 se v Rožnově pod Radhoštěm usku-teční 13. ročník Konference rodin, který pořádá Frýdecký seniorát Slezské církve evangelické a. v. Té-ma letošního setkání zní **Tajemná, pověřivá, obávaná „13“** a uskuteč-ní se v rožnovském hotelu Relax. Konference je určena především manželským párům a rodinám s dětmi. Do programu jsou zařazeny inspi-rativní přednášky Lubomíra Ďurač-ky Víra a pověry, Důsledky neod-puštění, Hany Pinknerové Jak na pověry a Marka Cingel’a Smrt v ro-dině a jak dál? Tématům rodiny a budování zdravých vztahů v man-želství budou věnovány semináře. Přednášejícími hosty jsou manželé Hana a Otakar Pinknerovi z Brna, Věra a Lubomír Ďuračkovi z No-vého Mesta nad Váhom a Jana a Marek Cingel’ovi z Rychvaldu. Pa-ralelně s programem pro dospělé bude probíhat program pro děti od 5 let a výše. V rámci konference se bude konat společná bohoslužba, bude vyme-zen prostor pro rozhovory, sdílení, společný zpěv, modlitby a koncer-ty. Podrobný program naleznete na internetových stránkách: www.kr.sceav.cz Slezská církev evangelická a. v.

Ekologická sekce České křesťan-ské akademie zve na **Bohoslužbu vděčnosti za stvoření**, která se bude konat v úterý 14. 10. 2014 v 18 h v Husově sboru Českoslo-venské církve husitské v Praze 6, Wuchterlova 5 (metro A Dejvic-ká). Kázat bude doc. ThDr. Pavel Hošek z Evangelické teologické fakulty UK. Zpěvem poslouží pě-vecký sbor Obce křesťanů. Před bohoslužbou od 17.30 h proběhne vyhlášení výsledků výtvarné sou-těže na téma „Staň se pozorovate-lem“. Po bohoslužbě (přibližně od 19 h) bude následovat beseda s ředitelem soukromého gymnázia "Přírodní škola" v Praze 7 Mgr. Františkem Tichým.

JNe

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY Vydává Kostnická jednota Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz www.evangelickytydenik.cz Celoroční předplatné 481 Kč, jednotli-vé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300 Redaktor: Bohumil Kejíř Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevra-cí, ani neuschovává. Tiskne Grafotechna Distribuci provádí: * Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302 adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3 e-mail: postabo.prstc@cpost.cz *Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851 Registrační číslo MK ČR: E 365 ISSN 0139-505X

Bohoslužby

SENIORÁT VÝCHODOMORAVSKÝ
Česko-bratrská církev evangelická
HODONÍN – Ne 9 h
Husova 6, f. Pavel Šebesta
HOŠTÁLKOVÁ U VSETÍNA – Ne 10 h
Hoštálková u Vsetína č. 23, f. Petr Maláč
HRUBÁ VRBKA A VELKÁ NAD VELIČ-KOU – Ne 8.30 h (Velká n.V.), 10 h (Hr. Vrbka)
Hrubá Vrbka 117, f. Alexandra Prčí-ková
HUSLENKY – Ne 10 h
Huslenky č. 439, f. Jiří Palán
JABLŮNKA – Ne 9 h
Jablunka 45, Jablunka nad Bečvou, j. Martin Tomešek, a f. Daniel Heller
JASENNÁ – Ne 9 h
Jasenná č. 108, Vizovice, f. Radmila Včelná
JAVORNÍK NAD VELIČKOU – Ne 10 h
Javorník nad Veličkou č. 111, Velká nad Veličkou, f. Petr Kulík
KATEŘINICE – Ne 9 h
Kateřinice č. 226, Ratiboř, f. Miroslav Jelinek
KROMĚŘÍŽ – Ne 9 h
Riegrovo nám. 147/37, f. Ivan Ryšavý
KYJOV – Ne 9.30 h
Dobrovského 511, f. Erika Petříčková
LESKOVEC – Ne 9 h
Leskovec č. 156, Valašská Polanka, a f. Jiřina Kovářová
LIPTÁL – Ne 10 h
Liptál č. 8, f. Mária Jenčová
POZDĚCHOV – Ne 8.45 h
Pozděchov č. 121, Valašská Polanka, f. Jiřina Kovářová
PRUSNOVICE – Ne 10 h
Přerovská 174, f. Leoš Mach
PRŽNO – Ne 10 h
Pržno č. 32, Jablunka nad Bečvou, f. Zdeněk Pištěk
RATIBOŘ U VSETÍNA – Ne 10 h
Ratiboř u Vsetína č. 221, f. Jarmila Wiera Jelinek
RUSAVA – Ne 8.30 h
Rusava č. 28, a f. Leoš Mach
RŮŽDKA – Ne 10 h
Růždka č. 138, f. Jana Kadlecová
STRÍTEŽ NAD BEČVOU – Ne 9.30 h
Strítež nad Bečvou č. 120, f. Josef Hurta
UHERSKÉ HRADIŠTĚ – Ne 10 h
Jana Blahoslava 419, f. Michal Vogl
VALAŠSKÉ MEZIRŘÍČÍ – Ne 9.30 h
Blahoslavova 430/3, f. Daniel Heller
VELKÁ LHOTA – Ne 9.30 h
Velká Lhota č. 30, Valašské Meziříčí, f. Jan Krupa
VIZOVICE – Ne 8.45 h
Palackého nám. 364, f. Jiří Malý
VSETÍN-DOLNÍ SBOR – Ne 9.30 h
Palackého 153, f. Bronislav Czudek
VSETÍN-HORNÍ SBOR – Ne 9.30 h
Palackého 156/17, f. Pavel Čmelík, j. Stanislav Mikulík
ZÁDVEŘICE-RAKOVÁ – Ne 8.45 h
Zádveřice č. 139, Vizovice, f. Miloš Vavrečka
ZLÍN – Ne 9.30 h
Slovenská 3063, f. Petr Pivoňka

Církev bratrská

OLOMOUČ – Ne 10 h
Mariánská 3, k. Dalimil Staněk
PROSTĚJOV – Ne 9.30 h
Šárka 10A, k. Pavel Lukáš
VELKÁ LHOTA – Ne 9.30 h
Velká Lhota č. 102, a k. Bedřich Smola
VSETÍN – Ne 9.30 h
Horní Jasenka 102, a k. Ladislav Mel-kus, k. Karel Fáber
VSETÍN-MAJÁK – Ne 9.30 h
Záviše Kalandry 2, k. Bedřich Smola
ZLÍN – Ne 10.45 h
Slovenská ul. 3063 (farní sbor ČCE), k. Pavel Škrobák

Bratrská jednota baptistů

KROMĚŘÍŽ - Ne 9.30 h
Moravcova 430/16, k. Alois Klepáček
UHERSKÉ HRADIŠTĚ – Ne 14 h
Jana Blahoslava 419, k. Pavel Novosad
VSETÍN – Ne 9.30 h
Rokytnice 273
ZLÍN – Ne 9.30 h
Hluboká 1343, k. Marek Titěra

Zd. Soušek

600. VÝROČÍ VYSLUHOVÁNÍ PODOBOJÍ – HISTORIE A VÝHLEDY

ÚVOD K TÉMATU

Chceme-li pochopit, proč se husitští reformátoři s takovým nasazením ujali nápravy církve, je třeba se podívat daleko před období, v němž mistr Jan Hus započal svoji kritiku církevních zlořádů, na niž české prostředí tak citlivě a zároveň razantně zareagovalo. Máme-li sledovat genezi husitské konfese, je třeba nahlédnout už do doby vlády českého krále a císaře Karla IV. a zde hledat geopolitické, ekonomické a samozřejmě i náboženské kořeny české reformace.

Karel IV. se snažil eliminovat decentralizační záměry vysoké šlechty, a proto na základě zkušeností svého otce a Přemysla Otakara II. začal podporovat jako svého spojence církev. Velkým přičiněním císaře se podařilo docílit toho, že v Praze po staletí trvajícím úsilí českých panovníků konečně vzniklo arcibiskupství. Císař Karel IV. dále usiloval o založení univerzity, což se mu také podařilo. Pražská univerzita se stala prvním vysokým učením na sever od Alp a byla rozdělena při univerzitních rozhodováních na čtyři národy (hlasy), a to český, polský, saský a bavorský. V té době byla Praha politickým a kulturním centrem říše i evropského dění. Na konci vlády Karla IV. byl v Praze, v jednom z nejlidnatějších měst Evropy, dle dobových zpráv každý pátý občan kněz nebo mnich. Pod pozlátkem prosperující země však narůstalo stále ještě latentní napětí, které se začalo projevovat už za panovníkova života.

K nápravě mravů byl samotným Karlem IV. pozván do Prahy kazatel Konrád Waldhauser, jenž v mezích ortodoxie začal s odvážnou kritikou krizových jevů v církvi. Další předreformní kazatel Jan Milíč z Kroměříže prokazoval ve svých kázáních, že veškerá pravda je v Písmu. Podle Milíče je církev hierarchicky vystavěná instituce, jejíž hlavou je Kristus. V církvi jsou dobří i špatní a nikdo tady na zemi neví, kdo se ocitne v nebeském království. Jedině Bůh vybírá ty, kteří mají být spaseni. To však bylo v rozporu s dogmaty prezentovanými církví, která ustanovila, že hlavou církve je papež, zástupce Krista na zemi. K těmto hlavním rozporům ve výkladu víry je třeba také přičíst narůstající krizové jevy a morální úpadek církve. Jednalo se zejména o bohatství hromaděné na farách, v kostelech i klášterech, zahálčivost a prostopášnost mnichů, porušování celibátu kněžími, dvojpapežství a později i trojpapežství. Takový obraz církve, která vystupovala před věřícími, vytvářel výbušnou atmosféru, jež se dlouho stupňovala, až propukla v otevřený odpor, když papež Jan XXIII. začal prodávat jarmarečným způsobem odpustky, aby z výnosu tohoto prodeje mohl financovat válku proti neapolskému králi. Přestože odpustky byly prodávány po celé Evropě, jen v Praze bylo toto kupčení příkře odsouzeno na základě Husovy teze, že prominout trest za spáchaný hřích může pouze Bůh. V této době se také začala formovat skupina již reformních kazatelů a mistrů v čele s Janem Husem, kteří žádali návrat k prvotní církvi, tj. hlásali, že je nutné, aby se církev navrátila k apoštolské chudobě. Neměli v úmyslu svrhnout stávající společenský systém, jehož nedílnou součástí byla i církev, nehodlali vytvořit ani novou církev nebo jinou konfesi, ale chtěli „pouze“ očistit stávající církev od všech neřestí včetně mamonu a světského panování. Během pobytu mistra Jana Husa v kostnickém žaláři začal v Praze Jakoubek ze Stříbra podávat pod obojí způsobou i laikům. Jednalo se o převratnou novinku ve výkladu eucharistie. Jakoubkovi vyplynula myšlenka přijímat i z kalicha z Kristových slov zvěstovaných Židům Janovým „teologickým“ evangeliem – Ježíš jim řekl: „Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den...“ (J 6, 53, 54). Přestože se Hus k přijímání podobojí stavěl zpočátku neutrálně, těsně před svou smrtí tento základní atribut husitství z Kostnice podpořil. Díky Jakoubkovi ze Stříbra a dalším mistrům se však postupně přeneslo reformní hnutí na univerzitní půdu. Uvolněný prostor nahradili lidoví kazatelé slova Božího, v jejichž čele stál v Praze Jan Želivský. Z nich se postupně etablovalo radikální křídlo revoluce, k němuž měli nejbližší vztahy kněží, kteří začali projevovat svébytnou ideovou tvářnost vč. věroučné oblasti, jejímž základem bylo Viklefovo učení.

Na základě kompromisu mezi jednotlivými husitskými směry byly po vzájemné dohodě v červenci roku 1420 vyhlášeny čtyři pražské artikuly. Tyto články deklarovaly společné požadavky na reformu církve a na uvedení této zbloudilé církve na správnou cestu. Artikuly se týkaly svobody kázání slova Božího, přijímání pod obojí způsobou i pro laiky, chudé církve bez světského panování a trestání smrtelných hříchů. Čtyři pražské artikuly se staly fundamentem husitského ideového programu a představovaly základní východiska i pro nově vznikající utrakvistickou konfesi. Jak se husité vypořádali s velice citlivou otázkou související s použitím světského meče na obranu zákona Božího? Ke cti ideologických vůdců revoluce v prvním kritickém čase ohrožení je třeba přičíst právě to, že se rozhodli řešit tento velice vážný problém

týkající se oprávněnosti užití násilí k dosažení revolučních cílů. Již v samém počátku revoluční bouře vznikl spor mezi tábořskými kněžími o přípustnosti války. Mikuláš z Pelhřimova a Václav Koranda předložili M. Jakoubkovi ze Stříbra a M. Křišťanovi z Prachatic žádost o dobrozdání v této eticky závažné otázce. Dostalo se jim odpovědi, že je dovoleno hájit Pravdu Boží mečem a že lid má právo podstoupit spravedlivý boj, pokud tuto povinnost na sebe nevezme šlechta. Tento výrok byl učiněn na radu většího počtu mistrů, kde převládl názor M. Jakoubka ze Stříbra. Následné roky válečného běsnění plného hrůzy, krve i zmařených životů vynesly do popředí další významnou osobnost a tou byl jihočeský sedlák Petr Chelčický. Ten ve svých traktátech psal o tom, že pravý křesťan nesmí vzít do ruky zbraň ani na obranu víry. Obracel svou pozornost od bojů tělesných proti světským nepřátelům k boji duchovnímu proti jakémukoli zlu. Chelčický tedy odmítl použití světského meče na obranu čehokoli, tj. včetně náboženské svobody. Také psal o chudobě a lhostejnosti k pozemským věcem. Z jeho amilitantních myšlenek a učení vznikla v pozdějších letech Jednota bratrská, již zrodila česká reformace a která rozvinula ty nejušlechtlejší ideje husitství.

Jihlavská kompaktáta, kterými se legalizovala dvojí víra a byly potvrzeny i čtyři pražské artikuly – byť v okleštěné podobě a s platností pouze pro Království české a Markrabství moravské, byla určující pro polipanský vývoj, a to nejen v konfesionální oblasti. Artikul, který zůstal takřka v původní podobě, se týkal pouze přijímání podobojí. Kalich byl tedy oficiálně potvrzen jako základ utrakvistické (kališnické) církve a utrakvistické konfese. Bylo povoleno přijímání pod obojí způsobou, církev byla zbavena světského panování, protože zástupci kléru byli vyloučeni z účasti na českých zemských sněmech a také byl odsouhlasen zábor církevního majetku z dob sekularizace.

Husitství.cz

VYSLUHOVÁNÍ PODOBOJÍ

Pro husity v 15. století bylo na prvním místě svobodné kázání Božího slova. K tomu připojili požadavek vysluhovat při večeři Páně chléb i víno podle ustanovení samotného Ježíše. Vysluhování večeře Páně chlebem i vínem prosazoval Husův přítel Jakoubek ze Stříbra. Zjistil, že vysluhování večeře Páně laikům pouze chlebem (podjednou) církev zavedla teprve v posledních dvou stoletích. Jan Hus byl v roce 1414 už v Kostnici a s Jakoubkovým rozhodnutím vysluhovat podobojí (sub utraque speciae) souhlasil. Jakoubek podnítl podávání chleba i kalicha v pražském kostele u Martina ve zdi, kde to učinil místní farář Jan z Hradce na konci října roku 1414 a dělo se to také v jiných kostelích v Praze.

10. března 1417 vydala pražská univerzita svou deklaraci, která schvaluje vysluhování „pod obojí způsobou“. To bylo později zařazeno jako druhý požadavek mezi čtyři pražské artikuly z roku 1420 a zní takto: „Druhé, aby svátost těla a krve Boží byla svobodně dávána podle ustanovení a příkázání Spasitele pod oběma způsoby chleba a vína všem věrným křesťanům, jimž hřích smrtelný nepřekáží.“ Kalich se tak stal symbolem, znakem husitského hnutí. Ti, kdo se za vysluhování postavili, přijali pojmenování podobojí neboli utrakvisté a vytvořili církev utrakvistickou, jejímž arcibiskupem se stal pražský kazatel Jan Rokycana. Smyslem rozhodnutí byla poslušnost Písmu a touha, aby na plnost večeře Páně se podíleli nejen kněží, ale i laici. Podle Matoušova evangelia Ježíš při večeři s učedníky po podání chleba „vzal kalich, vzdal díky a podal jim ho se slovy: Pijte z něho všichni“ (26,27) a v Markově evangeliu stojí: „Pak vzal kalich, vzdal díky, podal jim ho a pili z něho všichni“ (14,23). I podle Lukášova evangelia podal kalich všem (22,17).

Jan Čapek, nase-reformace.cz

PROČ OSLAVOVAT REFORMAČNÍ VÝROČÍ

V neděli 12. října 2014 proběhne v centru Prahy ekumenická oslava výročí obnovy přijímání pod obojí způsobou. Ale proč toto výročí i ostatní výročí české reformace dnes připomínat? Chceme snad v dnešních křesťanech vyvolávat deprimující domněnky, že všechno důležité se odehrálo již v minulosti a že dnes zápasíme jen o nedůležité drobnosti? Či naopak chceme křísit prázdnotu pýchu, že my jsme ti potomci husitských hrdinů, a tudíž jsme automaticky něco víc než ostatní? To rozhodně ne. Ale bereme vážně varování klasika, že kdo nezná svoji minulost, bude ji nucen opakovat v přítomnosti. Když tedy pochopíme svou reformační minulost, budeme schopni v přítomnosti ukázat, co je tím rodinným stříbrem, které nabízí ekumeně právě reformační křesťanství. Budeme moci vymezit svou protestantskou identitu pozitivně, programovými cíli, nikoli plytkým „nejsme jako oni“, které jsme, bohužel, rádi opakovali ve staletích prohlubování rozkolu mezi protestantismem a katolicismem a kterým jsme si šetřili práci na kladném programu.

Iniciátorem obnovy vysluhování pod obojí laikům byl podle kronikáře Vavřince z Březové M. Jakoubek ze Stříbra. Podporovali jej někteří univerzitní kolegové a kněží, ale ne všichni Husovi stoupení. Vyzvali M. Jana Husa, aby se k tomuto záměru vyslovil, ale on zaujal opatrný postoj. Napsal svému příteli: „Nespěš s tím, Kubo.“ Považuje se za pravděpodobně, že bohoslužby s vysluhováním podobojí začaly na podzim r. 1414, po Husově odjezdu na kostnický koncil. Ani Vavřinec neuvádí, kdy přesně to bylo. Uvádí však kostely, kde se první bohoslužby s vysluhováním pod obojí konaly: u sv. Vojtěcha na Novém Městě Pražském, u sv. Martina ve zdi, u sv. Michala (dnes zrušený kostel v Michalské ulici) a v Betlémské kapli. Nebyl to žádný triumfální nástup. Jen u sv. Michala, v působišti M. Křišťana z Prachatic, se bohoslužby podle (staro)nového řádu konaly se souhlasem místní autority, jinde nikoli. Není tedy jisté, zda na dalších místech byly napoprvé veřejné. U sv. Martina ve zdi, kde se obnova přijímání pod obojí později oslavovala vystavováním tehdy užitého náčiní, to byla vyložené partyzánské akce. Místní farář M. Jan z Hradce totiž právě odjel do Kostnice, aby podpořil odpůrce laického kalicha, i když dříve sympatizoval s Husem. Zbylí martinští služebníci však přesto půjčili kostel pro experiment kališníků. M. Jakoubek a jeho druhové nemuseli ani mnoho improvizovat. Získat odpovídající mešní knihy nebylo tak těžké. Vysluhování pod jednou bylo uzákoněno teprve v r. 1215 na IV. lateránském koncilu, a tak asi našli misály sloužící předkoncilní praxi v leckteré sakristii a knihovně. V klenotnici katedrály prý dokonce uchovali velekalich, užívaný před r. 1215. Nosívali jej 2 jáhni a vysluhovalo se z něho laikům na biskupské bohoslužbě o velkých svátcích. Ten si ovšem Jakoubek a spol. nevypůjčili.

Proč ale právě tento akademický experiment došel takového ohlasu, že se kalich stal korouhví husitství, požadavkem, z něhož husité nebyli ochotni slevit a který hájili proti celému Západu s nasazením hrdel i statků? Na to najdeme odpověď připomenutím dobových souvislostí. Na přelomu 14. a 15. století si mnozí lidé mysleli, že řád už nemůže být rozvrácenější, že i na místě svatém je dokonale spuštění a že příchod Páně je tudíž také velmi blízko. Není divu. Místo sjednocující autority církve papežské schizma, které rozdělovalo celou západní Evropu nejen duchovně, ale i politicky a vojensky. Místo řádných pastýřů kupci prebend, kteří svůj kostel neviděli zevnitř celý rok a výkon služby nechali na střídnicích, jimž ale platili bídě. Místo geniálního a zbožného krále a císaře Karla IV. jeho syn Václav IV., kterého politika nebavila a který se svým povinností věnoval až tehdy, když mu okolnosti přerůstaly přes hlavu. Místo loajálních manů odbojní páni, kteří Václava IV. bez respektu odstavili a urvali veškerou moc v zemi. „Bratrská pomoc“ ostatních Lucemburků sice zachránila českou korunu pro dynastii, ale zplundrovala zemi a vyprázdnila státní kasu. Ani počasí už nebylo jako dřív – v Evropě došlo k ochlazení, díky němuž tehdy běžné odrůdy zemědělských plodin mrzly. Potravin byl nedostatek a byly drahé. Války a neúroda podvazovaly i obchod. Města chudla, rytíři a zemané také. Často se stávali lapky. Středověcí lidé, s potřebou autority mnohem větší než my a s představou Boha zasahujícího do dějů v přírodě, vyvodili

z krize veškerých světských i církevních autorit i z podnebních změn závěr, že nastal konec dějin a dojde na Boží soud. Zbožní se ptali: „Jak obstojím před soudcem Ježíšem Kristem?“ A pochopitelně se nespokojili s odpovědí: „Poslouchej příkazy církve a jejích služebníků.“ Odvětili: „Kterých? A kde mám jistotu, že mne nenavádí ke zlému?“ Přemýšliví křesťané tehdy objevili odpověď: „Posuzuj je podle příkladu Pána a jeho apoštolů, jak o něm svědčí Písmo, a sám se ho také drž. Dospěj a převezmi odpovědnost za svou cestu. Všecky lidské autority jsou předposlední a mají jen hlas poradní.“ Tak to kázal i psal též M. Jan Hus. Zbožní se ptali dál: „Všichni přece chybujeme i při nejlepším snažení. Jak mne, klopýtajícího, Kristus na soudu pozná jako své vlastnictví?“ A na to jim odpověděl sám Pán v evangeliu podle Jana: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně zůstává a já v něm.“ Pro husity tedy možnost hodovat s Kristem přesně tak, jak on to přikázal, nebyla už zanedbatelný detail, ale otázka života, a ne jen časného, ale věčného. A bouřili se proti pyše kleriků, kteří jim odpírali plnou účast na večeři Páně: „My nejsme póvl, který je nutno držet od svatých věcí radši dál, všichni jsme byli pokřtěni, jsme bratry a sestrami Kristovými, stejně jako vy. Nechceme být vodou politými pohany, ale Kristovými učedníky, poslušnými jeho Zákona. Jsme smluvní partneři Boží v Nové smlouvě a nikdo, ani koncil, nemá právo nám bránit, abychom, kdykoli máme příležitost, přijali kalich smlouvy, pili Kristovu krev, jež ji pečeti, a měli věčný život.“ Zní vám to jako nezdravý svátostný mysticismus? Ale to je tím, že v myšlení rozkolu jsme se naučili podceňovat svátosti, když na nich ti modlářští papeženci tak bazírovali. I evangelista Jan psal veden Duchem sv. a říká pravdu. Smířená rodina spolu nejen mluví, ale i stoluje. A kde jinde můžeme veřejně vyznat, že nestavíme na sobě, ale na Kristově milosti? Kde jinde si můžeme osobně přisvojit ovoce Jeho oběti a obnovovat smlouvu křtu? Kde jinde můžeme osobně přijmout poslání Kristových vyslanců, sílu k němu, jakož i pozvání k hostině svatby Beránkovy? Myslím, že by prospělo jak osobnímu vztahu každého z nás ke Kristu, tak kultuře vztahů s lidmi, kdybychom své husitské předchůdce napodobili i v jejich lásce a úctě ke stolování s Pánem a slavili sv. Večeři zase každou neděli.

Co tedy lze s úctou vyzvedávat při nadcházejícím výročí? Předně odvahu víry, s níž se hrstka mistrů a kněží odvážila dělat něco, co celá západní církev opustila, a s níž jejich následovníci byli s to hájit darované poznání pravdy proti všem. Dále to, že Pravda je sám živý Kristus, že Pravdu nevlastníme, ale hledáme, a že každá lidská autorita je jen předposlední a pomocná. Dále důstojnost všech pokřtěných, kterým reformace vrátila postavení dospělých účastníků Boží smlouvy, kteří se smí svobodně rozhodovat a jsou před Otcem i Pánem Ježíšem Kristem sami odpovědni za svůj život. Dále to, že každou pravou církev zdobí nejen úcta a láska k Písmu, nejen ochota napodobovat Krista v životě, ale i úcta a láska ke křtu a sv. večeři Páně. Ta nám pomůže využít celé jejich bohatství k tomu, aby se náš vztah k Pánu Ježíši upevňoval až do dne, kdy on nás uvede do nového nebe a nové země, v nichž přebývá spravedlnost.

DALŠÍ KROKY NA CESTĚ OBNOVITELŮ KALICHA

Skončilo všechno tím, že vysluhování večeře Páně pod obojí se znovu vžilo a považujeme je za samozřejmé? Zbývá nám skutečně jen vyvíjet laskavý či méně laskavý tlak na ty, u nichž zatím představuje jen povolenou praxi pro výjimečné případy? Nikoli. Zápas o náležité místo a pochopení sv. večeře Páně v církvi pokračuje, a také protestanty naší generace v něm čekají určité úkoly. Mj. kritické vyrovnaní se staletým vývojem protestantismu, který má v tomto směru nejen světlé, ale také stinné kapitoly i vyložené slepé uličky. Rovněž zápas o uznání důstojnosti všech pokřtěných pokračoval a pokračuje, a s tím se vyvíjí i zapojení tzv. laiků do výkonu poslání církve. Také zde máme nač navazovat, ale i co opouštět. Oslava 600. výročí obnovení kalicha je dobrou příležitostí k zamyšlení nad těmito dvěma oblastmi života ČCE i dalších reformačních církví.

V našem reformačním dědictví jsou velká probuzení, která vedla k větší touze po účasti na sv. Večeři. Např. v luterském pietismu a s ním spřízněné Ochranovské jednotě můžeme potkat vroucí, pro-cítný a vděčný osobní vztah věřících ke Kristově oběti a tím i ke

sv. večeři Páně. Když se k tomu přidal i důraz na účast každého křesťana na službě Těla Kristova světu, jak jej potkáváme právě v Jednotě i v pozdějších probuzeních, pak bylo samozřejmým důsledkem, že probuzení věřící chtěli hodovat s Kristem, ujišťovat se Kristovou láskou a očišťovat se od hříchu co nejčastěji, aby nic nebránilo volnému toku darů Kristovy milosti skrze jejich osobu. Ke stejnému závěru došli později i jiní, např. v 80. letech 20. stol. stejně odůvodnili návrat ke každonedělnímu slavení sv. Večeře i v jednom letničním sboru. V husitství i v ochranovské zbožnosti můžeme též objevit silný eschatologický důraz, který umožnil vidět večeři Páně jako pozvánku k hostině nebeské svatby Beránkovy. Jenže k protestantismu patří i Jan Kalvín, který předepsal Ženevanům „nízkoucharistickou dietu“ a přestal vysluhovat každou neděli, aby se naučili vážit si kázání. On sám tvrdil, že jde o dočasné opatření, nicméně je neodvolal. Ke škodě celé konfese udělali Kalvínovi žáci z řídkého vysluhování zákon. Pod vládou myšlení rozkolu, toužícího se lišit od nenáviděné protistrany, jim to prošlo. K protestantismu patří i osvícenci, kteří označují za brak vše, co neoslovuje rozum a nedá se užít k umravňování. A patří k němu i jiní moralisté, kteří dosud neberou vážně, že ustanovení sv. Večeře v 1. listu Korintským končí větou: To čiňte, kolikrátkoli pfti budete, na mou památku, a dál tlučou lidi po hlavě slovy: Kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije. A nehodně u nich neznací nepřiměřeně věci, ale s nedostatečnou mravní úrovní. Tím zcela překrucují smysl stolování s Pánem. Podle nich není pozváním pro hříšné, kteří se potřebují ujistit Boží milostí a nově začít, ale pro ty bezchybné, kteří si je zaslouží. My dnes máme velkou výhodu – konfrontaci nahradil ekumenický rozhovor. Můžeme společně hledat, co je biblické, apoštolské a dobré. A též společně v lásce odhalovat, co je slepou uličkou. Výhodou může být i to, že naše kultura přestala být jen ke čtení a slyšení, ale je čím dál více k prožívání všemi smysly. Když na přelomu 70. a 80. let 20. stol. prošla Českem charismatická vlna zdůrazňující dary Ducha sv. a sbor jako společenství, v němž Pán zmocňuje ke službě všechny věřící, dotkla se celé ekumeny. Začali jsme chápat i různé křesťanské proudy jako různá obdarování, v posledu kompatibilní, nechceme-li válčit proti sobě, ale spolu oslavovat a dosvědčovat Pána. Začali jsme oceňovat, že nejsme osamělými běžci, kteří si v kostele odsedí více či méně poučnou přednášku, a odejdou stejně sami. Že jsme rodinou Páně, že spolu můžeme stoloat a sytit se Kristem, naším Hostem, Hostitelem i Pokrmem. Náhle bylo přirozené, že evangelium se zvěstuje celému člověku branou všech smyslů. 6x do roka nám to přestalo stačit. Když samozvaní ochranitelé identity varovali před katolizující tendencí, řekli jsme: „Je-li katolické to, co bylo vždy pokladem nerozdělené církve, ano. Ale to je i dobře evangelické. Proč bychom jinak měli ve znaku kalich?“ Duch sv. totiž nikdy nevede k pohrdání odkazem Páně, ať je jím Slovo či sv. Večeře. Naopak, vede k porozumění jeho bohatství. A tak není přehnané tvrdit, že právě naše generace se má snažit, aby se do sborů reformačních církví u nás vrátilo každonedělní stolování s Pánem. Proč ne, když co nejčastější přijímání v tolika staletích patřilo k živému vztahu lásky ke Kristu? Proč ne, když nás při těch snahách povede těž láska k jeho domácím? Neukáže sám Pán bratřím a sestrám, že to k lásce s ním patří i dnes?

Že ve sporu o kalich šlo o důstojnost laiků, nechtě přiznal i jeho velký odpůrce Jan Stojkovič: „Kdyby každá ženština mohla přijímat stejně jako kněz, zdali by si nezačala myslet, že může i proměňovat?“ Kněží tedy chtěli být vyšší kastou osvěcených obětníků, nestačilo jim být u stolu Páně i v církvi první mezi rovnými. Kališníci udělali první krok k nápravě původního stavu. Další udělala až v 16. stol. světová reformace: dala laikům podíl na správě církve. Zvláště důsledně to udělaly presbyterní církve. Tak mohl prostý člověk i mimo svobodná města získat sebevědomí občana, a dokonce sebevědomí občana obce Boží, který smí mluvit do toho, kudy církev jde. Pietismus 17. stol. zase přišel s tím, že nestačí opakovat „čisté učení“, ale je nutné dojít k dospělé osobní víře. Ptal se: „Věříš tomu, co recituješ v kostele? Je tvým jedinkým potěšením v životě i smrti, že nejsi sám svůj?“ A chtěl tak dát církvi uvědomělé věřící, kteří budou ochotni se za sbor modlit a studovat Písmo, stanou se duchovními rodiči a budou svými zkušenostmi pomáhat vést další generaci. Probuzení 18. a 19. století na to navázala a začala zdůrazňovat, že také misie je záležitostí celé církve, každého věřícího. Že by měl na sobě stále pracovat, aby mohl stále vydávat svědectví. Zavedli biblické a modlitební hodiny. V Ochranově proto rozdělili členy do jednotlivých chórů podle věku, stavu a pohlaví. Posílali laiky do zámořských misí, svěřovali jim sociální ústavy i vlastní výroby devocionálií. U metodistů a v Armádě spásy vedli laici nedělní „odrané školy“ a angažovali se v práci s lidmi z ulice a ze slumů, kterých s průmyslovou revolucí stále přibývalo. A také vystupovali se svědectvím na evangelizacích. 20. století přineslo nejen masové vraždění a velké otazníky nad starou podobou víry v Boží prozřetelnost a řízení všech věcí. Přineslo i ženskou emancipaci. Některé církve jí s Písmem v ruce vzdorovaly, jiné si z téhož Pisma přečetly, že v Kristu není ani muž, ani žena, a přijaly ji. Začaly ordinovat ženy i ke službě Slova a svátostí, neboť při hodnocení vhodnosti k službě nejde o tu hliněnou nádobu našeho těla, ale o poklad, který do ní Pán vložil a který nese. Letniční hnutí zdůraznilo, že schopnost ke službě nedávají studia ani apoštolská posloupnost úřadu, ale dary Ducha sv., který zmocňuje všechny, aby byli vyslanci a vyslankyněmi Kristovými. I tradiční církve dnes běžně mluví o tom, že vyhledávají obdarované lidi. My protestanté však nemáme patent na dobré nápady v emancipaci laiků. 2. Vatikánský koncil zásad-

ně změnil podobu římského katolictví, a laikové ožili. Katolíci stáli spolu s námi u zrodu iniciativ ekumeny zdola, jako International Ecumenical Fellowship nebo Taizé, jež budují vztahy důvěry mezi konfesemi na vztazích mezi lidmi. Katolíci německého jazyka se hlásí o svá práva v iniciativě „My jsme církev“. Jihoameričtí katolíci, žijící v rozptýlení na obrovských rozlohách hor, plání či pralesů, kam se kněz z města dostane jen několikrát za rok, vymysleli systém základních skupin. Skupinu vede jedna zralá křesťanská osobnost z místních, podobně jako v apoštolské době. Vyučuje děti a vede shromáždění, na kterých se podílí více lidí. Někdo připraví čtení, další podá výklad Písma, jiný přidá ilustraci ze života, další připraví zpěvy a hudbu, další společné jídlo. Zkušení manželé připravují snoubence na svatbu a rodiče na křest dětí. Když přijde kněz, přijde do živého společenství, kde si všichni slouží navzájem. On vyslouží svátosti a putuje dál. Tento vzor úspěšně přenesla k nám skrytá církev za totality a v Rakousku jej zase praktikují podobně rozlehlé obří farnosti s minimem kněží. Tato ohromující přehlídka jasně ukazuje, kam vede cesta obnovitelů kalicha. Že rozhodně ne ke kostelům, v nichž všichni sedí a sledují představení jednoho muže (jedné ženy), a kde všechno i ve všední den visí na farářích, ale k živému společenství věřících, kde si všichni slouží navzájem těmi dary milosti, které přijali. Kde všichni osobně milují Pána, důvěřují mu, hledají své hřivny, těží jimi a dosvědčují lásku svého Pána svému okolí.

Dagmar Ondříčková, ČCE

OSLAVY 600 LET OBNOVENÍ KALICHA ANEB „VÍNO SVÉ VÝBORNÉ PÍT MI DEJ“

Již v neděli 12. října se budou v centru Prahy konat oslavy 600. výročí obnovení vysluhování podobojí v českých zemích; do míst, kudy kráčela česká reformace, se – jak doufáme - sjedou lidé věřící i bez vyznání, rodiny s dětmi, zájemci o historii, církevní hudbu, geocacheři a mnozí další, neboť program chce nabídnout každému „doušek svého výborného vína“.

Oslavy budou záramovány slavnostními ekumenickými bohoslužbami. Úvodní bohoslužby proběhnou v Betlémské kapli od 10 h. Povedou je zástupci Českobratrské církve evangelické a Církve československé husitské za doprovodu Spirituál kvintetu. Slavnostní fanfáry zatroubí v 9.30 sdružení Consonare. Souběžně s bohoslužbami bude zajištěna nedělní škola pro děti.

Po poledni začne různorodý program i na dalších místech. V kostele sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí zazní varhanní koncert, u sv. Martina ve zdi mohou si zájemci užít divadlo V. Marčíka: Labyrint světa. Na Ovocném trhu, kde bude stát hlavní pódium, rozezní své nástroje Trio Biháři. V Dominikánském klášteře mohou posluchači církevní hudby potěšit nejen uši hudbou znějící z historických hudebních nástrojů souboru Musica da chiesa. Zájemci o poučení mohou vyslechnout jednu z přednášek, které se budou od 12.30 konat v kostele sv. Michala (na téma: Kalich dnes přednáší Pavel Hradílek) a na půdě Evangelické teologické fakulty (s tématem: Počátky kalicha v Čechách vystoupí Dušan Coufal). Úderem 14. hodiny se program oslav posune do další, neméně pestré fáze. Diskutovat o sociálních tématech se bude v Dominikánském klášteře. Přednášku Jana B. Láška na téma Dědicové kalicha bude možné vyslechnout v kostele sv. Mikuláše a souběžně je možné vybrat si téma Ohlasy kalicha, o kterém bude na ETF hovořit Petr Morée (a to i v německém jazyce). „Hudbychtiví“ mají také z čeho vybírat. V kostele Martina ve zdi vystoupí Ladislav Moravetz se svými hosty, na Ovocném trhu bude koncertovat orchestr Konzervatoře Evangelické akademie, a další neméně lákavou volbou je společný koncert dvou pěveckých sborů, a to Jeronýma a Mistra Jakoubka ze Stříbra v kostele sv. Michala v Jirchářích.

Program u sv. Mikuláše bude v 15.30 h završen přídavkem varhanní hudby, v Dominikánském klášteře pak druhým koncertem Musica da chiesa, v kostele sv. Michala zájemci vyslechnou přednášku Martina Vaňáče na téma Společné slavení – utopie nebo reálná možnost a na ETF vystoupí Jiří Mrázek s tématem Večeře Páně dnes.

Na dalších místech však program pokračuje dál! V kostele Martina ve zdi bude představena nová kniha a na Ovocném trhu se bude opět hrát divadelní kousek Mystéria buffa V. Marčíka. V 17 hodin potom bude pravý čas zahájit na hlavním pódiu na Ovocném trhu mnohými očekávané vystoupení skupiny Spirituál kvintet. Pomyslnou tečkou za oslavami budou česko-německé ekumenické bohoslužby slova u Martina ve zdi, které začnou v 19.30.

Po celou dobu je možné zúčastnit se i doprovodného programu: mj. komentovaných prohlídek Husitskou Prahou nebo bojové hry pro děti, zájemci o geocaching se mohou vydat po stopách „Hry o kalich“ v samém srdci Prahy. V rukodílně u pódia na Ovocném trhu můžete obdržet tričko nebo tašku, pod vedením lektorek si je potisknout a odnést domů.

Informace o tom, co jsme připravili, můžete získat i na facebooku (Oslavy 600 let kalicha)!

Oslavy se konají za finanční podpory Ministerstva kultury ČR, Hlavního města Prahy, Městské části Praha 1, Evangelické zemské církve v Bádensku, Evangelické církve v Porýní a Evangelicko-luterské církve v Bavorsku.

Úvodní bohoslužby od 10.00 h bude přenášet Česká televize a Český rozhlas 2, odpolední vystoupení L. Moravetze u Martina ve zdi bude přenášet Český rozhlas – Vltava.

Za organizační tým oslav Martina V. Kopecká
na obr.: kalich z kostela sv. Martina ve zdi a interiér kostela